

REFERAT klima og bæredygtighed d. 12-05-2021

Mødedato Onsdag d. 12. maj 2021 kl. 13:00

Mødested F7 stuen, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Solceller og ladestandere (kl.13.00-14.00).....	3
Møde med Amgros (kl. 14.00-14.30).....	5
Bæredygtighed i forhold til medicinområdet i Region Midtjylland (kl. 14.30-15.00).....	6
Opsamling på mødet.....	7
Gensidig orientering.....	8

Punkt 1: Solceller og ladestandere (kl.13.00-14.00)

1-00-7-20

Sagsfremstilling

Den 8. oktober 2020 modtog det midlertidige udvalg vedrørende klima og bæredygtighed en orientering om initiativer i forbindelse med etablering af elladestandere samt solceller på Region Midtjyllands matrikler. Udvalget besluttede, at punktet skulle dagsordenssættes igen på et senere tidspunkt med fokus på handlemuligheder inden for dette område.

Der gives et oplæg fra Søren Kusk Godiksen, Byggeri og Ejendomme.

Udvidelse af solcelleproduktion

Afdækning af potentialet for udbygning af regionens solcelleproduktion indgår i forslaget til Bæredygtighedsstrategiens Handleplan 2021-2022 som et selvstændigt indsatsområde. Det forventes indstillet, at det samlede regionale potentiale i første handleplansperiode vil blive kortlagt, og at forslag til udbygning af solcelleproduktionen vil blive skitseret.

Vilkårene for etablering af nye solcelleanlæg ændres dog betragteligt som følge af ny national lovgivning, hvor regionerne fremover underlægges samme vilkår som kommunerne i forhold til muligheder og regler for etablering af solcelleanlæg. Den nye lovgivning medfører, at regionerne fremadrettet skal etablere særskilte selskaber til solcelleproduktionen, hvormed den nuværende mulighed for produktion direkte til eget forbrug fjernes, og den økonomiske fordel ved etablering af solceller reduceres. Den nuværende forventning er, at tilbagebetalingstiden i mange tilfælde fordobles og i nogle tilfælde firedobles.

Undtaget fra kravet om udskillelse i separat selskab er solcelleanlæg, som etableres i forbindelse med en byggesag, hvor solcelleanlægget etableres for at kunne overholde en energiramme relateret til byggetilladelsen. I forhold til fremtidig udbygning af den regionale solcellekapacitet er det derfor ud fra et økonomisk perspektiv formålstjenligt at sikre, at solcelleanlæg implementeres i videst muligt omfang i forbindelse med sådanne byggesager.

Arbejdet med afklaring af de endelige rammer og kortlægning af potentialet for yderligere solcelleproduktion forventes afsluttet i 2. halvår 2021.

Etablering af flere elbils-ladestandere

Der er i 2020 vedtaget ny national lovgivning, der pålægger grundejere at anvise et minimumsantal af elbils-ladestandere i forbindelse med deres p-arealer og bygninger. Det endelige antal af ladestandere, der skal til for, at Region Midtjylland opfylder lovgivningen ved udgangen af 2024, forventes kortlagt i løbet af 1. halvår 2021. Ud over at etablere de ladestandere som lovgivningen kræver, bør det i Region Midtjylland afklares, hvordan vi bedst muligt kan forberede vores ejendomme til et forventet stigende behov for opladning af regionale biler og understøtte den grønne omstilling som helhed. På den baggrund har regionrådet på aprilmødet bevillet anlægsmidler til et pilotprojekt, hvorigennem behovet kortlægges, og principper for fremtidig udbygning på området kan fastlægges.

Området er komplekst, grundet mange forskellige interesser og aktører, samt en lang række af ubekendte faktorer. På mødet holder administrationen oplæg om den nuværende status, samt hvilke foreløbige overvejelser, der ligger til grund for det videre arbejde, herunder lovgrundlaget, nationale tendenser og erfaringer, muligheder og begrænsninger i Region Midtjylland samt principper for dimensionering af den regionale ladekapacitet.

Beslutning

Bygningschef Torben Agerkilde og konsulent Søren Godiksen fra byggeri og ejendomme gav oplæg for udvalget.

De redegjorde for, at administrationen ikke forventer, at der kommer ændringer til de nye regler på solcelleområdet om selskabsdannelser, men at dette naturligvis følges. Det blev bemærket, at regionsrådet godt kan vælge at etablere solceller på eksisterende byggeri, også selvom den økonomiske businesscase ikke er positiv, hvis altså andre politiske hensyn opvejer dette.

I forhold til spørgsmålet om ladestandere, har administrationen været i færd med at afklare lovgivningen i relation til muligheden for at etablere ladestandere. Konklusionen er på nuværende tidspunkt, at der ikke er lovhjemmel til, at regionerne opsætter ladestandere, som ikke er tiltænkt egne køretøjer. Administrationen er i færd med at afklare, hvad reglerne betyder for de eksisterende ladestandere i RM.

Det vurderes dog som sandsynligt, at der vil komme ændringer på dette område, eksempelvis således at kommuner og regioner får hjemmel til at etablere offentlig tilgængelig infrastruktur de steder, hvor der ikke er en kommerciel interesse.

Udvalget drøftede situationen ved Aarhus Universitetshospital, hvor det overvejes, om regionen kan samarbejde med kommunen og den lokale erhvervspark om at få udvidet kapaciteten i området.

Udvalget drøftede de fremtidige perspektiver i såkaldte elektrofuels, hvor overskydende el-kapacitet kan anvendes til brændstof for bl.a. de tungere transportformer.

Udvalget konkluderede, at der er tale om et område, hvor det er væsentligt med afklaring angående regler og lovgivningen, så regionsrådet har en reel mulighed for at forholde sig politisk til handlemulighederne. Det vurderes p.t., at lovgivningen giver nogle uhensigtsmæssige benspænd for politisk handling.

Endvidere blev det konkluderet, at en større opgradering af ladekapaciteten også vil give behov for anlægsinvesteringer. Regionsrådet kan godt starte på drøftelserne angående disse investeringer, også selvom de forventede justeringer af lovgivningen endnu ikke er helt på plads.

Susanne Buch var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 2: Møde med Amgros (kl. 14.00-14.30)

1-00-7-20

Sagsfremstilling

Udgifter til medicin og medicinsk udstyr udgør årligt en betydelig budgetpost for de danske regioner. Det er et område, hvor regionerne i fællesskab, med sin købekraft, har mulighed for at påvirke leverandørerne til at levere mere bæredygtige og miljøvenlige produkter.

Medicinindkøbet foretages af Amgros, der er en fælles indkøbsorganisation på tværs af regionerne. I løbet af de seneste tolv måneder har Amgros omsat for 9,2 mia. kr. Amgros sikrer forsyningen af lægemidler og høreapparater til de offentlige sygehuse og hørreklinikker via effektive indkøb og udbud. I samarbejde med Regionernes Fællesindkøb udvikler og gennemfører Amgros også udbud på udvalgte områder inden for medicinsk udstyr.

På mødet vil seniorspecialist Sofie Pedersen fra Amgros holde oplæg om de overordnede rammer for Amgros' arbejde med miljø og bæredygtighed - herunder nuværende krav til leverandører, den negative sammenhæng mellem krav og leveringssikkerhed, samt de juridiske rammer.

Udvalget vil blive præsenteret for et pilotprojekt, der søger at afdække, analysere og vurdere, hvilke mulige miljøkriterier Amgros kan opstille i forbindelse med udbud af lægemidler.

Det vil være muligt at stille spørgsmål til og drøfte, hvordan Amgros udvikler miljøkriterier og bæredygtighedskrav, der understøtter regionernes og hospitalernes arbejde med bæredygtighed. Herudover kan Amgros bidrage til en forståelse af, hvilken betydning det har, at Danmark er en mindre kunde hos mange globale lægemiddelproducenter, og hvordan man arbejder for at påvirke producenterne.

Beslutning

Konsulent Sofie Pedersen fra Amgros gav oplæg for udvalget. Hun beskrev blandt andet, hvordan Amgros arbejder med bæredygtighed i relation til medicinemballage.

Udvalget drøftede med oplægsholderen, at det er nyt (også på verdensplan) at stille krav til medicinleverandørerne angående bæredygtighed. Noget af det der arbejdes med p.t. er derfor også selve spørgsmålet om, hvordan man kan formulere krav i forbindelse med indkøb.

Der var enighed om, at samarbejde og videndeling mellem aktører er væsentligt. Eksempelvis kan Region Midtjylland dele erfaringer med Amgros i forhold til at indskrive bæredygtighed som kriterium i udbud. Det er også afgørende at samarbejde med ligesindede internationale partnere, fordi der er tale om globale markeder, hvor Danmark ikke har nogen nævneværdig tyngde alene.

Amgros arbejder p.t. ikke med krav om en CO2-indikator i forbindelse med tilbud. Udvalget drøftede dette med oplægsholderen. I den forbindelse blev der argumenteret for, at det er relevant at stille krav om redegørelse for udledninger, fordi man derved kan være med til at skubbe virksomhederne til at foretage sådanne beregninger.

Desuden blev der givet udtryk for det synspunkt, at det er utilstrækkeligt – såfremt målsætninger om CO2-reduktioner skal nås – kun at stille krav til emballagen. Det er også nødvendigt at efterspørge bæredygtighed i selve produktionen.

Susanne Buch var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 3: Bæredygtighed i forhold til medicinområdet i Region Midtjylland (kl. 14.30-15.00)

1-00-7-20

Sagsfremstilling

Hospitalerne i Region Midtjylland har i mange år arbejdet med at reducere medicinspild og forbedre patientsikkerheden på medicinområdet. I dag er medicinservicen i Region Midtjylland samlet i Hospitalsapoteket, hvor erfaringen med at arbejde med rationel håndtering af medicin er væsentlig i det nye fokus på bæredygtighed.

Det er en central del af Region Midtjyllands bæredygtighedsstrategi, at reducere indkøb og drift med 30 % af CO²-aftrykket i 2030. Her kan en reduktion i medicinspild spille en væsentlig rolle i at reducere produktionen af lægemidler og den betydelige logistik, der følger med et globalt lægemiddelmarked.

Hospitalsapoteket fortæller på mødet om, hvilke udfordringer og afvejsninger de oplever i det daglige samarbejde med klinikken. Derudover præsenterer Hospitalsapoteket nogle af de initiativer, der i øjeblikket er igangsat og ser lidt fremad på nogle af de såvel lokale som nationale initiativer, der er på vej.

Oplægget holdes af hospitalsapotecker Susie Vand, ph.d. Charlotte Arp Sørensen og farmaceut Linda Jeffrey.

Efter oplægget vil det være muligt at drøfte, hvordan der kan gennemføres tværgående ændringer i administrationen af medicin i Region Midtjylland.

Beslutning

Som opfølgning på mødet med Amgros, der havde et meget overordnet fokus, modtog udvalget oplæg fra hospitalsapotecker Susie Vand, ph.d. Charlotte Arp Sørensen og farmaceut Linda Jeffrey om forbrugsleddet på medicinområdet, nemlig Hospitalsapotekets arbejde med bæredygtighed i Region Midtjylland.

Hospitalsapoteket arbejder løbende med reduktion af medicinspild – det drejer sig både om kasseret medicin og det at få reduceret i den medicin, som ordineres, men som ikke har nogen effekt. Blandt andet fik udvalget præsenteret det bæredygtighedsprojekt, der arbejdes med på Aarhus Universitetshospital, hvor medicinspild reduceres gennem en fælles app, som beskriver tilgængelig medicin, så det kan blive brugt, inden at det bliver for gammelt. Det er vurderingen, at denne app-løsning har et meget stort potentiale i forhold til reducere medicinspild.

Udvalget drøftede flere dilemmaer med oplægsholderne i arbejdet med bæredygtighed på medicinområdet. For det første er der et dilemma i forhold til sikre både forsyning og bæredygtighed på samme tid. Aktuelt arbejdes der på at opbygge et nationalt lager af medicin for at sikre national forsyningssikkerhed. Konsekvensen af dette er imidlertid, at Region Midtjylland ikke har helt den samme kontrol over lagerstyringen som tidligere. Dermed risikeres spild fra overskydende medicin, der ikke når at blive brugt, inden det er for gammelt.

Et andet dilemma knytter sig til det lokale arbejde med et sikre omplacering af indkøbt og eventuelt åbnet medicin, så mest muligt bliver brugt. Spørgsmålet er, hvilke ressourcer, der skal bruges på omplacering, hvis de økonomiske omkostninger ved besparelsen slet ikke opvejer omkostningerne til flytning. I forhold til denne afvejning drøftede udvalget, at livscyklusanalyser i forbindelse med indkøb – jf. drøftelsen med Amgros om behovet for en CO₂-indikator – kan også være med til at afhjælpe dette dilemma, idet det bliver muligt at kende CO₂-omkostningerne ved at smide ud, kontra CO₂-omkostningerne ved at flytte med produktet.

Afslutningsvist drøftede udvalget to indsatser, som det kan være relevant at fremhæve i forbindelse med afrapporteringen:

- Øget brug af "Min medicin med" samt det princip, at indkøbt medicin følger patienten ved flytninger rundt på hospitalet. Hermed kan det undgås at skulle bryde nye pakninger, mens den åbne medicin bliver for gammel. At medicin medbringes eller sendes med patienten handler ikke kun om ressourcebetragtninger (bæredygtighedsmæssige og økonomiske), men er også med til at sikre, at det er den rigtige medicin, som patienten får, hvilket naturligvis er det vigtigste.
- Udviklingen af mere ensartede medicinkoncepter på tværs af enhederne i Region Midtjylland kan bidrage til at styrke koordineringen og blandt andet bidrage til, at regionen får nemmere ved at rejse ønsker og krav til Amgros og producenterne.

Susanne Buch var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 4: Opsamling på mødet

1-00-7-20

Sagsfremstilling

Udvalget drøfter og opsummerer hovedpointerne fra mødet. Disse kan indgå i udvalgets videre arbejde og eventuelt i afrapporteringen til regionsrådet.

Beslutning

Udvalget startede opsamlingen på mødet med at gentage nogle af de konklusioner, som er anført under de forskellige dagsordenspunkter.

I forlængelse af mødet med Amgros blev det herefter drøftet, at det er væsentligt, at Region Midtjylland har samarbejde med Amgros om målsætninger.

I forhold til medicinområdet generelt konkluderede udvalget, at kontrol af medicin og det at sikre sig, at patienter ikke får mere medicin, end de har brug for, også kan ses som et spørgsmål om bæredygtighed. Udvalget konstaterede, at det er positivt med internationalt samarbejde på dette område. Endeligt blev det bemærket, at der generelt mangler viden om, hvad pakningsstørrelser betyder i forhold til bæredygtighed.

I forhold til oplægget om ladestandere og solceller blev det foreslået at anbefale, at Region Midtjylland indgår i et projekt med elektrofuels for at bidrage til at skabe et marked for teknologien.

Susanne Buch var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 5: Gensidig orientering

1-00-7-20

Sagsfremstilling

Gensidig orientering blandt udvalgets medlemmer.

Beslutning

Intet til punktet.

Susanne Buch var forhindret i at deltage i sagens behandling.